

SHÉPA

The Tibetan Oral Tradition in Choné

COMPILED AND TRANSLATED BY BENDI TSO,
MARNYI GYATSO, NALJOR TSERING AND MARK TURIN
FROM NARRATIONS AND DOCUMENTS BY MEMBERS OF
THE CHONÉ TIBETAN COMMUNITY

<https://www.openbookpublishers.com>

© 2023 Bendi Tso, Marnyi Gyatso, Naljor Tsering, Mark Turin acting as Trustees for
Members of the Choné Tibetan Community

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International license (CC BY 4.0). This license allows you to share, copy, distribute and transmit the text; to adapt the text and to make commercial use of the text providing attribution is made to the authors (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work). Attribution should include the following information:

Bendi Tso, Marnyi Gyatso, Naljor Tsering, Mark Turin and Members of the
Choné Tibetan Community, *Shépa: The Tibetan Oral Tradition in Choné*. Cambridge, UK:
Open Book Publishers, 2023, <https://doi.org/10.11647/OBP.0312>

Further details about CC BY licenses are available at
<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

All external links were active at the time of publication unless otherwise stated and have
been archived via the Internet Archive Wayback Machine at
<https://archive.org/web>

Any updated digital material and resources associated with this volume will be available
at <https://doi.org/10.11647/OBP.0312#resources>

Every effort has been made to identify and contact copyright holders and any omission
or error will be corrected if notification is made to the publisher.

World Oral Literature Series, vol. 11 | ISSN: 2050-7933 (Print); 2054-362X (Online)

ISBN Paperback: 978-1-80064-800-5

ISBN Hardback: 978-1-80064-801-2

ISBN Digital (PDF): 978-1-80064-802-9

DOI: 10.11647/OBP.0312

Cover image by Bendi Tso, Choné, China (2019)

Cover design by Katy Saunders

ཐུགས་རྗེ་ཆེད་ལྟ། 致谢

Acknowledgements

In compiling and translating a book of such complexity, our deepest gratitude goes to members of the Choné Tibetan community who have nurtured and transmitted Shépa. This project is rooted in collaborations with our own community—collaborations of different depths that took various forms. Our work has benefited in particular from the guidance that Shépa singers have offered at every stage, from the beginning of the work of documentation, through to translating cultural elements with which we were not familiar, all the way through to gaining insight into the transformation of this oral tradition in the contemporary context of cultural heritage-making. Shépa is centered on an oral and written corpus whose existence is a product of the collective experience of the Choné people that extends far beyond just one generation. For these reasons, the corpus and its associated knowledge must be treated in a manner that acknowledges both individual intellectual input and collective cultural commitments. In recognising the names of singers, transliterators, transcribers, and collectors of Shépa, we treat members of the Choné Tibetan community as co-creators and invite them to hold joint authorship.

We are grateful for the many different opinions and interpretations that have inspired us to find a way to demonstrate that the form of Shépa and its performance in contemporary Choné is never singular, bounded, or homogenous. By eliminating language barriers and presenting Shépa in three languages along with footnotes that show different versions of

this oral tradition, our goal is that readers in Choné and beyond may engage in a lasting conversation on Shépa and its transmission.

There are many people we wish to acknowledge. First and foremost, we thank Grandfather Meng Tuskor who shared his expansive knowledge about Shépa with us generously and tirelessly. It was a great honour and privilege to sit in his front yard, spend days in his company, and learn from his experience and knowledge. His jokes filled the yard with laughter. His stories and songs often moistened our eyes. His narration of Shépa forms the heart of this book, and his passing took away one of the brightest lights in Choné's cultural treasury, leaving a gaping hole in our hearts. This book is dedicated to the memory of Grandfather Meng Tuskor.

In addition, we are extremely grateful for the support of Grandfather Zhang Gyatso. The stanzas which he sang opened a door for us to appreciate the variations of Shépa in every singer's performance. We also thank Grandfather Quan Gyatso, Grandfather Meng Tenzin, Grandfather Yu Tsering Bum, Uncle Meng Namdröl, and Brother Li Dolma, all Shépa singers who provided their deep insights on the Shépa performance.

This book would have not taken its current shape without the kind help of Guru Tsering and Fan Xueyong, both of whom generously shared various Shépa texts with us that they had already collected or received from others over the past three decades. These texts complement our recordings and reflect generations of diligent work by performers and scholars to preserve and transmit Shépa. Given that neither the transliterator, transcriber nor date are consistently recorded in these texts, we are unfortunately unable to identify more than a few names. We remain deeply indebted to all those who have come before us in this work.

Working on this project has been a profoundly rewarding journey for us through which we have come to know and learn from many amazing individuals. We thank Geshe Lozang Gendün, Geshe Jampa Gyatso, and Aku Penden of Choné Monastery and Aku Jampa Zangpo of Drindren Monastery, each of whom supported this project in many important ways. They helped us connect with a number of stakeholders invested in Shépa performance and to make sense of the transformation of Shépa performance in contemporary Choné. We appreciate Dolma Tséten from Northwest Minzu University and Bendi Tso from the University of

Tibet who proofread the Tibetan texts. We also thank Yungdrung Men who shared the book series of the Tébo oral tradition with us, allowing us to examine correlations between Shépa and the oral tradition in neighboring Tébo.

Beyond Choné, Geshe Sherge, Chulthim Gurung (Khenpo Mriti) at McGill University, and Tashi Wangchu at Hong Kong University shared their insights and understandings of religious aspects of Shépa, for which we are truly grateful. We thank Maya Daurio for working with us to design the map. Last but not least, we are deeply indebted to the two peer reviewers who generously conceded to be named and recognised. Dr. Andrew Quintman and Dr. Timothy Thurston gave selflessly of their time and knowledge to read the manuscript with care, appreciation, and insight. Their constructively critical suggestions and consistently thoughtful comments have helped us to sharpen our arguments and improve the book immeasurably.

We thank the Social Sciences and Humanities Research Council of Canada (SSHRC) for the foundational grant that helped launch this project (#892-2018-2010). We are also grateful for the financial and strategic support of the Public Scholar Initiative at the University of British Columbia and the Firebird Foundation for Anthropological Research. Needless to say, but especially important to underscore in a publication of this nature, we alone are responsible for any errors, inaccuracies, and misinterpretations.

ཐུགས་རྗེ་ཆེད་ལུ

སྤྱི་ཡོད་དང་ཡིག་སྐྱར་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་གཤམ་འདི་ནི་མདོ་སྤྱད་ཅི་ཞེས་ཡུལ་གྱི་མང་ཚོགས་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ལས་དོན་འདིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཁོང་ཅག་གིས་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་དང་དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་གསུམ་ནས་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་རོགས་རམ་གནང་བར་འབྲལ་ཐབས་མེད། དེད་ཅག་གིས་ཀྱང་བསམ་པ་རྣམས་དག་གིས་བཤད་པ་ཞེས་པའི་དག་རྒྱུ་ཚེ་མ་རིག་འདི་ཉིད་འཛིན་སྟངས་སྤེལ་གསུམ་བྱ་ཡུལ་དངོས་སུ་གནས་ཤིང་འཚོ་བའི་ཅི་ཞེས་ཡུལ་གྱི་མང་ཚོགས་ཡོངས་ལ་ཐུགས་རྗེའི་གཏང་རག་འགོ་མ་ཆེད་དུ་གསོལ་བ་ཡིན། དེ་ཡང་ཐོག་མའི་སྤྱི་ཡོད་དང་། བར་གྱི་ཡུལ་སྐྱར་དང་ཡིག་སྐྱར། མཐའ་མར་ཉམས་ཞིབ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་པའི་བརྒྱད་རིམ་ཀུན་དུ། དེད་ཅག་གིས་མཉམས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། བརྟེན་པ་མི་ཆོད་པའི་གནད་དག་དང་། སྤྱི་ཡོད་དེ་གི་མདོ་མེད་ཤིང་ལེགས་ཤིག་གནས་ཀྱི་སྤྱི་དབྱུག་རྒྱུ་ལྟེན་ལོག་དག་རྒྱུ་ཚེ་མ་རིག་གི་འཛིན་སྟངས་སྤེལ་གསུམ་ལ་བྱང་དང་འབྱུང་བཞིན་པའི་འཕྲོ་འབྱུར་དང་། དངོས་སུ་ཐུག་པའི་དཀའ་ངལ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དག་ནི་བཤད་པ་གུར་མཁན་གྱི་སྤྱི་ཡོད་རྣམས་ཀྱིས་མཛུབ་མོས་རི་སྟོན་ལྟ་བུའི་གསལ་བཤད་གང་ལེགས་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་ཁོ་རྟེན་ཡིན། དག་ཐོག་དང་ཡིག་ཐོག་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ཕྱོགས་སྤྱི་གཤམ་པའི་བཤད་པའི་ལས་གཞི་འདི་ཉིད་ཀྱིས། ཡུལ་མདོ་སྤྱད་ཅི་ཞེས་མི་རབས་གངས་ལས་འདས་པ་ཞིག་གི་ཆོ་ཡི་ཕྱེད་བ་ལས་བརྒྱད་པའི་རིན་ཐང་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་སྤྱི་དབྱུག་མཚན་བཞིན་ཡོད་ལྟམས། དེ་དག་ལས་གང་ཟག་སྤྱི་ཡོད་འཛིན་ལུས་དང་བྱས་རྗེས། ཐུན་མོང་གི་ཡུལ་ཆོད་ལུགས་བཟང་དང་མངའ་ཐང་ལ་དོས་ལེན་དང་གུས་བཀུར་འོངས་པའི་ཆེད། གཅིག་ནས་བཤད་པ་གུར་མཁན་དང་། ཡུལ་སྐྱར་མཁན། ཡིག་ཆ་བསྐྱེད་མཁན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་རྣམས་རིམ་ཞིན་དུ་རིམ་པར་བཀོད་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ནས་ཡུལ་ལུང་སྤྱི་འཕྲོ་འབྱུར་གསུམ་ཀྱང་མདོ་སྤྱད་ཅི་ཞེས་མང་ཚོགས་ཞེས་དེབ་འདིའི་མཉམ་འབྲེལ་ཚུལ་པ་པོའི་ཐོབ་ཐང་གསོལ་ཡོད།

དེ་བཞིན་ལས་དོན་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་བའི་བརྒྱད་རིམ་དུ། ཕྱོགས་སོ་སོ་ནས་དེད་ཅག་ལ་དགོངས་འཆར་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་པོར་བསྐུལ་གནང་མཁན་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་སྤྱི་དབྱུག་ལུ་འདོད་བྱུང་། དགོངས་འཆར་དེ་དག་ལས་བཤད་པའི་གུར་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་རིམ་པ་ནི་ཕྱོགས་ཀུན་ནས་གཅིག་མཚུངས་དང་། གཤམ་ཆགས་དང་། སྤྱི་གཅིག་ལྟ་བུ་ཞིག་མིན་ཚུལ་ར་འཕྲོད་ཅིང་། ཡུལ་ཕྱོགས་མི་འདུ་བའི་སྟོན་པ་པོ་མང་པོས་བཤད་པའི་བརྟེན་དོན་དང་འཛིན་སྟངས་སྤེལ་གསུམ་སྤྱད་དང་སྤྱི་འཕྲོ་འབྱུར་གྱི་སྤྱི་ཡོད་ལེལ་བའི་ཆེད། དངོས་གཞིའི་ནང་དོན་གྱི་སྤྱི་ཚུལ་རྣམས་ཐོད་རྒྱུ་དབྱིབ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་གསལ་བར་མདོ་མཐུན་ཐབས་བྱས་ཏེ། བརྟེན་བྱའི་པར་གཞིའི་ཅ་བ་དང་དེ་དང་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ཞབས་མཚན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་ཡོད།

སྐབས་འདི་དང་བསྐྱར་ནས། དེད་ཅག་གིས་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཆེད་དུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་སྤྱི་འདོད་དེ། ཐོག་མར་དམིགས་བསལ་དུ་ཨ་ཁྲེས་མོན་གཙུག་གཏོར་ལགས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་བུ་ཡིན། ཁོང་གིས་ནམ་ཡང་བག་ཤེས་ཤིང་སུན་སྤྱད་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། ཐུགས་འདད་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་ཡོད་ལ་གསལ་བཤད་ནན་ཏིག་མཛད་པ་དང་། ཉིན་ལྟར་ཁོང་གི་ལུས་ར་རྒྱུང་རྒྱུང་དེའི་ནང་། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཆོད་བརྒྱུད་རིམ་དང་འབྲེལ་ཏེ་བཤད་པའི་སྤྱི་ཡོད་ལ་རྒྱུས་ལོན་གང་ལེགས་བྱང་ཐུབ་པ་དེའང་། ཁོ་པོ་ཅག་གི་ལས་སྐུལ་བཟང་པོ་ཞིག་ཅི་ལ་མིན། སྐབས་འགར་ཁོང་གིས་ཀུ་རེ་དང་ཅེད་མོ་ཅེ་བའི་བཞད་སྤྱི་ལྷན་རའི་ཕྱོགས་ཀུན་དུ་

ཁྱབ་ཅིང་། ལྷག་པ་ལྟར་ཁོང་གི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྤྱོད་ཐོས་དུས། དེད་ཅག་གི་མིག་ཟུང་ལ་མཆོ་མས་བརྒྱན་པར་བྱས། དེ་ལྟར། སྤྱིག་དེབ་འདིའི་ཙ་བའི་པར་གཞི་ནི་ཁོང་གི་ངག་ནས་བརྒྱུད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཁོང་གི་དཔྱད་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་གཏན་དུ་ཕེབས་སོང་བ་ནི་དེད་ཅག་ལ་མཆོན་ན་སེམས་ཀྱི་གདུང་བ་བཟོད་ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཡུལ་མདོ་སྤྱོད་ཅོ་ནེ་པ་རྣམས་ལ་མཆོན་ན། འོད་མདངས་རྣམ་པར་བཟུ་བའི་ཅོ་ནེའི་ཡུལ་གྱི་མི་ཆོས་རིག་གནས་ཀྱི་འོད་ཐིག་ཅིག་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་ཐིམས་སོང་བ་དང་གཉིས་སུ་མེད། དེའི་ཕྱིར། དེད་ཅག་ཀྱང་གྲིས་མཉམ་འབྲེལ་དུ་བསྐྱབས་པའི་སྤྱིག་དེབ་འདི་ནི་ཨ་ཁྱེས་མོན་གཙུག་གཏོར་ལགས་ལ་ཆེད་དུ་རྩིས་དྲན་དུ་ཡུལ་བ་ཡིན།

དེ་ནས། ཨ་ཁྱེས་ཀྱང་རྒྱ་མཆོ་ལགས་ལ་ངས་པར་དུ་བྱགས་ཇེ་ཆེ་ལུ་དགོས་ཏེ། ཁོང་གི་གྱེར་ལེན་གྱིས་དེད་ཅག་གི་མིག་ལམ་དུ་བཤད་པའི་གྱེར་ལུགས་དང་རྣམ་པ་ལྟན་སུམ་ཆོགས་པའི་སྒོ་འཕམ་ཡངས་པོ་ཞིག་ཤིང་སོང་བ་དང་། གཞན་ཡང་། བཤད་པ་གྱེར་ལེན་མཁན་ཨ་ཁྱེས་ཁྱེད་རྒྱ་མཆོ་ལགས་དང་། ཨ་ཁྱེས་མོན་བསྟན་འཛིན་ལགས། ཨ་ཁྱེས་ཡུམ་ཆེ་རིང་འབྲམ་ལགས། ཨ་ཁྱེས་མོན་རྣམ་གྲོལ་ལགས་དང་། ཨ་ཆོ་ལི་སྒོལ་མ་ལགས་ལ་སོགས་པས་བཤད་པའི་གྱེར་ལུགས་གྱེར་སྒྲུང་གི་སྒྲོར་ནས། སྤྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གཏམ་བཟོད་དང་དགོངས་འཆར་ཞིབ་ཅིང་ཕྱ་བ་མང་པོ་གནད་བར་ཆེད་དུ་བྱགས་ཇེ་ཆེ་ལུ་བ་ཡིན།

གལ་ཏེ་རྒྱ་གུ་རུ་ཆོ་རིང་ལགས་དང་རྒྱ་རྒྱ་ལུ་ཡོན་ལགས་ནས། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་འདས་པའི་མི་ལོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་གི་རིང་དུ་བསྐྱ་སྤྱིག་གནད་བའི་ཡིག་ཆགས་རྣམས་ཡངས་མེད་དུ་བསྐྱལ་བ་མིན་ཆོ། སྤྱིག་དེབ་འདི་གི་ཉིང་དོང་གི་རྣམ་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པས། ཡིག་ཆགས་དེ་དག་ནི་དེད་ཅག་གི་སྤྱི་ཡུལ་ཁ་གསལ་བྱེད་པའི་མཐུན་ཆུན་ལེགས་ཤོས་སུ་གྱུར་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་མི་རབས་ཤིག་གི་རིག་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་འཛིན་སྒྲོང་སྤེལ་གསུམ་གྱི་ཐད་ལ་བཞག་པའི་མཛད་རྩིས་ཀྱང་མཆོན་ཡོད། ཡིན་ནའང་། དེད་ཅག་གི་ལས་དོན་ལ་ཡན་འབྲས་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གི་མཐུག་བྱུང་དུ་ཕྱོགས་སྤྱིག་གནད་མཁན་དང་ཡུལ་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྣམས་མི་གསལ་བའི་རྒྱུ་གྱིས། སྤར་བཤད་པའི་གྱེར་ལེན་རྒྱུ་འཛིན་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་དུ། ལྷག་བསམ་དཀར་པོས་དཀར་བ་དང་དུ་སྒྲུངས་ཡོད་པའི་མི་སྤྱི་མང་པོ་ཞིག་གི་མཆོན་འགོད་ཐབས་བྲལ་བ་ནི་ཆོས་ཡིད་ཡངས་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར།

ལས་དོན་འདི་ཉིད་བརྒྱུད་ནས། ཅོ་ནེ་པའི་ཡུལ་མི་མང་པོ་ཞིག་དང་དོ་ཤེས་ཤིང་འདྲིས་པར་གྱུར་ལ། ཁོང་རྣམས་ལ་བཀའ་འདྲི་དང་བཞུ་སྒྲུང་ཐེངས་མང་པོ་བྱས་ཐུབ་པ་དེའང་། དེད་རྣམས་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་མཇུག་ལམ་རིང་མོ་ནས་སྤྱིར་བྱིན་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ལུ་ཡུལ་རིམ་པར་རྟེད་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད། ཅོ་ནེ་དགོན་པའི་དགེ་བཤེས་སྒོ་འབམར་དགེ་འདུན་མཆོག་དང་། དགེ་བཤེས་བྱམས་པ་རྒྱ་མཆོ་མཆོག་ཨ་ཁྱེས་དཔལ་ལྷན་མཆོག་དེ་བཞིན་དྲིན་དྲན་དགོན་པའི་ཨ་ཁྱེས་བྱམས་པ་བཟང་པོ་མཆོག་ལ་སོགས་པས་ཕྱག་ལས་ལ་བྲེལ་བ་ཆེ་རུང་གསེར་ལས་དགོན་པའི་དུས་ཆོད་མང་པོ་བཏང་སྟེ། དེད་རྣམས་ལ་ཐུགས་ཁུར་དང་རྒྱུ་སྤྱོད་ཆོད་མེད་གནད་བ་དང་། ཁོང་ཅག་བརྒྱུད་ནས་བཤད་པ་གྱེར་ལེན་མཁན་མང་པོ་ཞིག་དོ་ཤེས་པར་བརྟེན། དེད་གི་བཤད་པའི་རིག་གནས་སྤར་གསོ་དང་འབྲེལ་བའི་མདོན་མིན་ཕུལ་བཞག་རིག་གནས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྒྲོར་ལ་འདར་ཤེས་རྟོགས་ལེགས་པར་བྱུང་། གཞན་ཡང་། བོད་སྤྱོད་སྒོལ་གྱ་ཆེན་མོའི་སྒོལ་མ་བན་དེ་འཆོ་ལགས་དང་། ལུབ་བྱང་མི་རིགས་སྒོལ་གྱ་ཆེན་མོའི་སྒོལ་མ་སྒོལ་མ་ཆེ་བརྟན་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་གི་མ་ཡིག་ལ་ཞིབ་ཕྱིར་དང་ལུ་དག་ཐེངས་

གཅིག་གནང་བ་དང་། ཐེ་བོ་རོང་གི་གྲོགས་མོ་གཡུང་དྲུང་སྐྱོན་གྱིས་ཐེ་བོའི་དག་རྒྱུན་ཚུམ་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་
 རྒྱ་ཆ་སྒྲ་མང་མཁོ་སྤྲོད་གནང་བར་བརྟེན། ཅི་ཞེས་ཡུལ་གྱི་བཤད་པ་གྱུར་ལུགས་དང་དེའི་ཉེ་འཁོར་ཡུལ་གྱི་གྱུར་
 ལུགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲར་ལ་རྒྱས་ལོན་བྱེད་པར་མཐུན་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོ་བསྐྱུན་སོང་བས། ཁོང་ནམས་ལ་
 ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་ལགས།

བྱེས་སུ་བཞུགས་པའི་དགེ་བཤེས་ཤེར་དགའ་དང་། མགྲིལ་གཙུག་ལག་སློབ་ཆེན་གྱི་མཁན་པོ་སྤྱི་ཏི། ཏང་
 ཀང་གཙུག་ལག་སློབ་ཆེན་གྱི་འབྲུམ་རམས་པ་བཀྲ་ཤིས་དབང་ཡུག་སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་དགོངས་འཆར་
 ཡང་ཡང་གནང་བར་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་ལྷམ་མ་ཡ་རྟོ་རེ་ལྷ་ནས་ས་ཁ་
 རྩས་འགོད་ལེགས་པར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་། དེབ་འདིའི་མ་གདན་ཡོངས་སུ་འགྲུབ་རྗེས། དཔྱད་
 ཞིབ་ཞུ་དག་གནང་མཁན་འབྲུམ་རམས་པ་ཨན་ཏེ་ཁུའི་ཐ་མན་ལགས་དང་འབྲུམ་རམས་པ་ཏི་མོ་སེ་སོར་སི་
 ཐོན་ལགས་གཉིས་ལ་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཡང་ཡང་ཞུ་འདོད་བྱུང་། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་རང་ཉིད་
 ཀྱི་གསེར་ལས་དཀོན་པའི་དུས་ཚོད་ཡངས་མེད་དུ་བཏང་ཞིང་། རྣམ་དཔྱད་དང་ཤེས་རབ་གྱི་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས།
 ཞིབ་ཆགས་ཤིང་དོན་དང་ལྡན་པའི་དཔྱད་བརྗོད་དང་དགོངས་འཆར་ལྷག་པོར་གནང་བར་བརྟེན། སྤྱིག་དེབ་
 འདིའི་ཉམས་ཞིབ་ཀྱི་སྤྲུལ་ཚད་དང་རིན་ཐང་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བར་ཡན་རུས་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད།

མཆུག་མཐར། ཁྲ་ན་ཏའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་ཚོས་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཆུག་ལྷན་ཚོགས་
 (SSHRC)ཀྱི་ཐེབས་ཚད་(#892-2018-2010)ཡིས་ད་རེས་ཀྱི་ལས་གཞི་འདིའི་མ་དདུལ་ཚང་མ་བཏང་བ་དང་།
 རྗེ་རི་ཐི་བྲི་ཁོམ་ལོང་གྲེ་ཡ་གཙུག་ལག་སློབ་ཆེན་གྱི་ཐུན་མོང་རིག་གཞུང་མི་སྣའི་ལས་གཞི་དང་། མེ་བྲ་མིའི་
 རིགས་རིག་པའི་ཐེབས་ཚད་བཅས་ནས་རོགས་དདུལ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆད་མེད་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་
 ཡིན། སྤྱིག་དེབ་འདིའི་ནང་དུ་ཆད་ལྷག་དང་འགལ་འབྲུལ་ཅི་བྱུང་ཐམས་ཅད་ལ་དེད་ཅག་གིས་འགན་ལེན་བྱེད་
 ཀྱི་ཡིན་ཞེས་མཐར་ཞུས་པའོ།

致谢

我们要将最深沉的感激献给滋养和传承“释巴”的卓尼藏族。编辑和翻译这本书是一个复杂的过程。在此期间,我们得益于和自己族群各种形式且不同程度的合作。从开始录制释巴到翻译已遗失的文化元素,再到理解释巴于当今非物质文化遗产框架中的变革,此项目尤其受益于演唱艺人们在每个阶段的指导。口述与书写的合集构成了释巴,他基于卓尼数代人的整体经历而存在。我们要感谢个体的才识投入和集体的文化担当对释巴及其相关知识的贡献。因此,我们将艺人、转写人和文本收集者的名字都列在了书中,并将卓尼藏族社群的成员作为此书的合著者。

我们感谢针对释巴提出多种多样的见解的人。他们激励笔者寻找方法,并且论证释巴的形式与表演在当今卓尼绝对不是单一的、固化的或同质的。以三语呈现释巴来消除语言障碍,并用脚注展示当前所流传的不同释巴版本,我们期望卓尼和其他地方的读者都能就释巴及其传承进行持久的对话。

我们希望向许多个人表达谢忱。首先是阿乃(祖父)蒙子斗。我们感谢他慷慨又不知疲倦地分享关于释巴的丰富知识。我们很荣幸能在他的陪伴下,于他家的小院里度过日出日落,听他讲述释巴相关的知识和自己的经历。他的幽默让小院充满欢笑。他的故事和歌谣时常湿润我们的眼睛。他的释巴口述塑造了本书的核心。他的离世带走了卓尼文化宝库中最亮的一抹光彩,也在我们心里留下了不能愈合的伤口。故而我们将此书献给阿乃蒙子斗。

其次,我们非常感激阿乃张嘉措的支持。他所唱的诗节为我们开启了一扇大门,让我们有机会欣赏不同歌手所呈现的释巴表演的多样性。我们也感谢阿乃全嘉措、阿乃蒙丹增、阿乃俞才让本、阿古蒙纳召和阿哥李卓玛等歌者。他们向我们分享了对释巴表演的洞见。

格日才让和范学勇在过去三十年间数辑了释巴的各种文本。如果不是他们的慷慨分享,这本书就不会有现在这样的形态。他们的文本补充了我们的录音,并反映出几代歌者和学者在释巴保存及传承中的辛勤付出。由于这些文本没有一一记录转写者与抄写者的名字和日期,我们很遗憾未能确定出更多的姓名。然而,我们深深受惠于这些前辈的工作。

对我们而言,这本书代表着一次收获颇丰的旅程。在这段旅途中,我们结识了许多非比寻常的人。我们感谢卓尼大寺的格西洛桑根敦、格西强巴嘉措、阿古班丹,以及知知寺的阿古香巴桑宝对这个项目给予的许多重要支持。他们帮助我们联系致力于释巴表演的传承人和释巴爱好者,让我们有机会了解释巴的复兴和方兴未艾的非物质文化遗产认定之间的关联。我们感谢西北民族大学的卓玛才旦和西藏大学的万代草拨冗通读了藏文

文本。我们也感谢尤久曼分享了迭部口述传统的系列书籍,从而使我们能够考察释巴和相邻地区的口述传统之间的关联。

在卓尼以外的地方,格西谢格、麦吉尔大学的曲提固伦(弥如提堪布)和香港大学的扎西旺楚克博士分享了他们对释巴的宗教方面的洞见,对此我们真诚致谢。我们感谢玛雅·道芮奥设计了地图。最后,我们将诚挚的谢意致以两位评稿人:安德鲁·奎特曼博士和蒂姆斯·瑟斯顿博士。他们无私地投入了时间,以敏锐的洞察力和非凡的耐心阅读了书稿。他们建设性的意见与贯穿全书的细致评论不仅加强了我们的论点,而且极大地改进了本书。

感谢加拿大社会与人文研究委员会(SSHRC)的资助让我们发起此项研究(#892-2018-2010)。我们也感激英属哥伦比亚大学的“公共学者项目”和火鸟人类学研究基金会在资金与策略上的支持。无需赘言,如本书中有任何错误、不准确和误释,我们欢迎方家指正。